

درس هفتم : مطالعه و کاوش در گذشته های دور

ردیف	متن سوالات
۱	تا قبل از رمزگشایی خطوط میخی و کاوش های باستان شناسی آگاهی ها از تاریخ ایران چگونه بود؟ حدود دو قرن پیش و قبل از اینکه خط میخی رمزگشایی و خوانده شود و کاوشهای باستان شناسی آغاز گردد، آگاهی و درکی که ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود داشتند، به مراتب متفاوت از آگاهی و شناختی بود که امروزه وجود دارد
۲	آگاهی و درک ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود، تا پیش از رمزگشایی خط میخی (حدود دو قرن پیش) بر چه پایه ای بود؟ بر پایه ترجمه خدای نامه های متعلق به دوران ساسانی و نیز داستان های شاهنامه فردوسی بود
۳	آگاهی و درک ایرانیان از ادوار کهن تاریخ و تمدن خود، تا پیش از رمزگشایی خط میخی بر پایه و بود. ترجمه خدای نامه های ممتعلق به دوران ساسانی و نیز داستانهای شاهنامه فردوسی
۴	در تقسیم بندی تاریخ ایران باستان آمیخته با افسانه ها کدام سلسله ی های تاریخی ذکر شده است؟ ۱- ساسانیان ۲- اشکانیان ۳- کیانیان ۴- پیشدادیان
۵	در تقسیم بندی قدیمی دوره ایران باستان، سطح اطلاعات و مطالب دوره های مختلف چگونه بود؟ مطالب مربوط به پیشدادیان و کیانیان آمیخته با افسانه های کهن بود - در باره اشکانیان مطالب بسیار کم و محدود بود - ولی در خصوص ساسانیان اطلاعات و آگاهی های تاریخی قابل توجهی وجود داشت
۶	دوره های افسانه ای اساطیر تاریخ ایران را نام ببرید؟ ۱- کیانیان ۲- پیشدادیان
۷	افسانه به چه معنی است؟ واژه هایی مانند افسانه، قصه، داستان و اسطوره، گرچه هر کدام معنای خاص و ریشه لغوی مخصوص خود را دارند، اما تقریباً همگی به معنا و مفهوم داستان یا سرگذشت خیالی و غیر واقعی به کار می روند
۸	مورخان و اسطوره شناسان چه دیدگاهی درباره افسانه دارند؟ بیشتر آنان بر این عقیده هستند که افسانه ها بر اساس واقعیت های تاریخی ساخته شده اند، اما با گذشت زمان تغییر کرده و به شکل افسانه و اسطوره درآمده اند
۹	امروزه سلسله های پیشدادیان و کیانیان به عنوان دوران تاریخ ایران شناخته می شوند. افسانه ای (اساطیری)
۱۰	واژه هایی مانند افسانه، قصه، داستان و اسطوره، گذشته از معنای لغوی هر کدام، به چه مفهومی تلقی می شوند؟ به معنا و مفهوم داستان و سرگذشت خیالی و غیر واقعی به کار می رود.
۱۱	تا حدود دویست سال پیش، مورخان و عموم مردم، آثار هخامنشیان مانند پارسه (پرسپولیس) و پاسارگاد و آرامگاه کورش کبیر را به چه نامی می شناختند؟ پارسه را به نام تخت جمشید و پاسارگاد را به نام تخت سلیمان و آرامگاه کورش را به نام قبر مادر سلیمان می شناختند.
۱۲	دلیل آگاهی های تاریخی در ۲۰۰ سال اخیر چیست؟ در دو قرن گذشته توجه و علاقه به تاریخ ایران در عهد باستان به طور چشمگیری افزایش یافت و شمار زیادی از باستان شناسان و مورخان ایرانی و غیر ایرانی، تحقیقات گسترده ای را درباره تاریخ ایران در دوره باستان آغاز کردند. آگاهی های تاریخی تازه ای که در نتیجه خوانده شدن خط های باستانی و کاوش های باستان شناسی به دست آمد، نقش به سزایی در توجه و گرایش این گروه از محققان به تاریخ آن دوره داشت
۱۳	توجه و علاقه به تاریخ ایران باستان طی دو قرن گذشته در اثر چه عواملی تحول پیدا کرد؟ آگاهی های تاریخی تازه ای که در نتیجه خوانده شدن خط های باستانی و کاوش های باستان شناسی به دست آمد، نقش بسزایی در توجه و گرایش محققان به تاریخ آن دوره داشت.
۱۴	نویسندگان و محققان اروپایی دوره صفویه، اطلاعات خود در باره سلسله ها و شاهان ایران در دوره باستان را از چه منابعی گرفته بودند؟ از نوشته های هرودوت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان.

جزوه سوالات متن دروس ۱ تا ۱۶ - تاریخ ۱ / تهیه کننده : احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ - مرند

۱۵	در کدام دوره تمایل و علاقه ی اروپاییان به مسافرت به ایران بیشتر شد؟ صفویه
۱۶	مهم ترین منابع اولیه باستان شناسان را چه کسانی نوشتند؟ نوشته های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی
۱۷	چرا برخی از جهانگردان اروپایی که در دوران صفویه به ایران آمدند، در جستجوی بناها و آثار تاریخی دوره هخامنشی بودند؟ زیرا آنان بواسطه نوشته های هرودوت و سایر مورخان یونانی و رومی عهد باستان، اخبار و آگاهی قابل توجهی در باره سلسله ها و شاهان ایران در دوره باستان در اختیار داشتند
۱۸	زمینه انجام کاوش های باستان شناسی در ایران چگونه فراهم شد؟ با گسترش روابط سیاسی و اقتصادی ایران و اروپا در دوره قاجاریه و افزایش بازدید از آثار تاریخی مانند تخت جمشید و پاسارگاد و شوش توسط جهانگردان و باستان شناسان اروپایی ، زمینه برای این کاوش ها فراهم شد
۱۹	چه کسی موفق به خواندن خط میخی شد؟ در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سرهنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و سنگ نوشته داریوش هخامنشی را در بیستون ترجمه کرد
۲۰	سنگ نوشته داریوش کبیر در بیستون در چه زمانی و توسط چه کسی ترجمه شد؟ در زمان محمدشاه قاجار یک افسر انگلیسی به نام سر هنری راولینسون موفق به خواندن خط میخی شد و این سنگ نوشته را ترجمه کرد
۲۱	باستان شناسان فرانسوی که به ایران آمدند در محوطه ی باستانی به حفاری و کاوش مشغول شدند شوش
۲۲	کدام دولت در دوره ی قاجار امتیازات انحصاری کاوش باستان شناسی را بر عهده گرفت؟ فرانسه
۲۳	باستان شناسان فرانسوی در کدام محوطه کاوش و حفاری کردند؟ محوطه ی تاریخی شوش
۲۴	کدام باستان شناسان خارجی برای کاوش به ایران آمدند؟ ارنست هرتسفلد آلمانو آرتور پوپ
۲۵	سیر کاوش های باستان شناسی در ایران را بیان کنید؟ پس از ترجمه کتیبه بیستون، علاقه اروپاییان به فعالیت های باستان شناسی در ایران بیشتر شد و دولت فرانسه امتیاز انحصاری کاوش های باستانی را در سرتاسر ایران بدست آورد. در سال ۱۳۰۶ ش این انحصار از فرانسوی ها گرفته شد و باستان شناسانی از نقاط مختلف جهان در ایران مشغول فعالیت شدند تا اینکه نسلی از باستان شناسان زده ایرانی پرورش یافتند و شروع بکار کردند
۲۶	در سال ۱۳۰۶ ش ، کاوش های باستان شناسی از انحصار فرانسویان خارج شد و باستان شناسان برجسته ای از کشورهای مختلف -مانند و شروع به فعالیت نمودند ارنست هرتسفلد آلمانی / آرتور پوپ آمریکایی
۲۷	در کاوش های ایران باستان برخی از آثار به کجا انتقال یافت؟ کاوش های باستان شناسی و تحقیقاتی که درباره تاریخ ایران در دوره باستان در دو بیست سال گذشته صورت گرفت، نتایج و دستاوردهای گوناگونی داشته است. اگرچه در جریان کاوش های باستان شناسی، بخشی از آثار تاریخی کشف شده به موزه های اروپا و آمریکا انتقال یافت
۲۸	آگاهی های جدید باستان شناسی، چه کمکی به شناخت تاریخ ایران کرد؟ این آگاهی ها کمک کرد تا سلسله های پادشاهی ماد تا ساسانیان بهتر و بیشتر شناخته شوند و امکان تشخیص تاریخ واقعی از افسانه تا حدودی فراهم آمد
۲۹	کاوش ها و پژوهش های جدید تا چه حدی بر دیدگاه تاریخی ایرانیان تأثیر گذاشت؟ این کاوشها و تحقیقات نشان داد که چندین هزار سال پیش از مهاجرت آریایی ها، ساکنان فلات ایران به یکجانشینی و کشاورزی روی آورده و تمدن نسبتا پیشرفته ای را بنیان نهاده بودند. یکی دیگر از نتایج تحقیقات دو قرن گذشته، تقسیم بندی جدیدی بود که مورخان از تاریخ ایران در دوره باستان ارائه کردند
۳۰	دوران حکومت های ایران باستان را معرفی کنید؟

دوران پیش از تاریخ از حدود ۱ میلیون تا ۵ هزار سال پیش	دوران تاریخی (از ۵ هزار سال پیش تاکنون				
	دوران پیش آریایی (۳۰۰۰ ق.م تا حدود ۷۰۰ ق.م)		دوران حکومت آریاییان (۷۰۰ ق.م تا ۶۵۱ م .)		
	ایلام	ساسانیان	هخامنشیان	سلوکیان	اشکانیان
	تقسیم بندی منابع دست اول یا اصلی تاریخ ایران باستان را بیان کنید؟				
	منابع غیر نوشتاری - منابع نوشتاری				
	منابع تحقیق تاریخ به دو دسته ی منابع دست اول یا و منابع دست دوم یا تقسیم می شوند اصلی / فرعی				
	منابع دست اول غیر نوشتاری دوران باستان شامل چه آثار است؟				
	شامل تمامی آثار مادی و دست ساخته هایی می شود که از ایرانیان باستان بر جای مانده است. ابزارها، ظروف، اشیاء و بقایای بناهای مختلف مانند کاخ ها، آتشکده ها، پل ها، آب بندها، کاروانسراها و... که از روزگار ایران باستان باقی مانده است، منبع دست اول برای پژوهش در آن دوره به حساب می آیند				
	منابع غیر نوشتاری دست اول تاریخ ایران باستان چه ارزشی دارند؟				
	این منابع حاوی اطلاعات ارزشمندی در باره وضعیت اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایران باستان هستند و ابعاد مختلف دانش، فنون، مهارت ها و خلاقیت های ایرانیان را در این عصر آشکار می نمایند				
	منظور از منابع دست اول نوشتاری تاریخ ایران باستان را بیان نمایید؟				
	منظور از این منابع، تمامی نوشته هایی است که در باره رویدادهای تاریخی ایران در عهد باستان نگارش یافته اند و یا اینکه می توان از آنها اطلاعات و شواهد تاریخی بدست آورد.				
	برجسته ترین منابع نوشتاری تاریخ ایران باستان را بنویسید؟				
	برجسته ترین آنها عبارتند از: سنگ نوشته ها، گل نوشته ها، سالنامه ها و کتاب های تاریخی، ادبی، دینی و جغرافیایی				
	دو دسته منابع نوشتاری تاریخ ایران باستان را نام ببرید؟				
	منابع نوشتاری ایرانی - منابع نوشتاری غیر ایرانی				
	دو منبع مهم نوشتاری غیر ایرانی تاریخ ایران باستان را نام ببرید؟				
	تاریخ هردوت - تورات				
	عمده منابع نوشتاری غیر ایرانی، تاریخ ایران باستان را کتاب های مورخان و..... تشکیل می دهند یونانی و رومی.				
	وضعیت تاریخ نگاری در ایران باستان را تحلیل کنید؟				
	اگر چه در ایران باستان مانند یونانیان به نوشتن کتابهای تاریخی اهمیتی داده نمی شد ولی شواهد نشان می دهد که ثبت و نگهداری وقایع مورد توجه بوده است. به نظر میرسد که وضعیت تاریخ نگاری ایران مانند یونان و روم مطلوب نبوده ولی به گفته هرودوت، ایرانیان از شعور و آگاهی تاریخی بالایی برخوردار بوده اند				
	یکی از دلایل ضعف تاریخ نگاری در ایران باستان را بیان کنید؟				
	یکی از دلایل این بوده که سنت شفاهی بسیار مقبول تر از سنت نوشتاری بوده است. علاقه و عادت به حفظ سینه به سینه مطالب در قرن ها و حتی هزاره ها لزوم ثبت و نگارش آنها را در درجه اهمیت کمتری قرار داده است				
	یکی از دلایل ضعف تاریخ نگاری در ایران باستان وجود بسیار مقبول تر و پسندیده تر از سنت کتابت بوده است سنت شفاهی				
	مهم ترین منابع نوشتاری ایرانی برای دوره هخامنشیان را نام ببرید؟				
	سنگ نوشته ها و لوح های گلی				

۴۴	سنگ نوشته داریوش در بیستون بیشتر در مورد چه موضوعاتی حرف میزند؟ پنج ستون از سنگ نوشته بیستون که در حقیقت گزارشی تاریخی محسوب می شود، به شرح وقایع دوران آغازین فرمانروایی داریوش بزرگ و سرکوب شورشهای نواحی گوناگون اختصاص دارد																
۴۵	لوح های گلی کشف شده در تخت جمشید، در چه مواردی اطلاعات می دهند؟ این لوح ها اطلاعات سودمندی در باره اوضاع اقتصادی و اجتماعی و تشکیلات اداری دوره هخامنشیان ارائه می دهند																
۴۶	سنگ نوشته ی کعبه ی زرتشت متعلق به کیست و در مورد چیست؟ سنگ نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم که شرح جنگ های این پادشاه با رومیان را بازگو می نماید.																
۴۷	شرح جنگهای شاپور یکم ساسانی در کدام سنگ نوشته بیان شده است؟ در سنگ نوشته شاپور یکم در کعبه زرتشت در نقش رستم																
۴۸	سنگ نوشته ی شاپور یکم در کعبه ی زرتشت در نقش رستم، شرح بازگو می نماید. جنگ های این پادشاه با رومیان																
۴۹ از مهم ترین نوشته های تاریخی دوره ساسانی به شمار می روند خدای نامک ها(خدای نامه)																
۵۰	چرا خدای نامه ها از منابع مهم تاریخ دوره ساسانی به حساب می آیند؟ زیرا خدای نامه ها در واقع تاریخ عمومی سرزمین و مردم ایران از آغاز آفرینش تا اواخر حکومت ساسانی بودند. ضمناً مطالب آنها به غیر از افسانه ها و قصه های کهن، آنچه مربوط به دوره ساسانی است با واقعیت منطبق است.																
۵۱	اهمیت خدای نامه ها در دوره اسلامی به چه لحاظی بوده است؟ در قرون نخستین هجری مورخان مسلمان ایران مانند طبری و دینوری و.... با استفاده از ترجمه عربی خدای نامه ها اقدام به نگارش تاریخ ایران باستان کردند. نوشته های این مورخان تا دویست سال پیش همچنان منبع اصلی مطالعه و شناخت تاریخ ایران باستان به حساب می آمد																
۵۲	منابع دست دوم تاریخی شامل چه نوع منابعی است؟ عمدتاً شامل انواع مختلفی از کتابها، مقاله ها، پایان نامه های تحصیلی و طرح های پژوهشی می شود که در دویست سال اخیر توسط محققان، اعم از مورخان و باستان شناسان و زبان شناسان ایرانی و غیر ایرانی نوشته شده است																
۵۳	گزینه ی صحیح را از جدول سمت چپ انتخاب نموده و در جلوی هر سوال بنویسید																
	<table border="1"> <tr> <td>الف) صفویه</td> <td>۱ اولین سلسله ی حکومتی ایران باستان تا دو قرن پیش در تقسیمات مورخان ایرانی بودند. پیشدادیان</td> </tr> <tr> <td>ب) مسیحیان</td> <td>۲ در این دوره تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به ایران برای شناخت تاریخ ایران دو چندان شد. صفویه</td> </tr> <tr> <td>پ) کیانیان</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ت) آلمانی ها</td> <td>۳ - تا سال ۱۳۴۴ ه. ش کاوش های باستان شناسی ایران در انحصار آنان بود. فرانسویان</td> </tr> <tr> <td>ث) پیشدادیان</td> <td>۴ - کتاب دینی آنان مطالبی درباره ی هخامنشیان بخصوص کوروش بزرگ وجود دارد. یهودیان</td> </tr> <tr> <td>ج) قاجاریه</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ح) فرانسویان</td> <td></td> </tr> <tr> <td>خ) یهودیان</td> <td></td> </tr> </table>	الف) صفویه	۱ اولین سلسله ی حکومتی ایران باستان تا دو قرن پیش در تقسیمات مورخان ایرانی بودند. پیشدادیان	ب) مسیحیان	۲ در این دوره تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به ایران برای شناخت تاریخ ایران دو چندان شد. صفویه	پ) کیانیان		ت) آلمانی ها	۳ - تا سال ۱۳۴۴ ه. ش کاوش های باستان شناسی ایران در انحصار آنان بود. فرانسویان	ث) پیشدادیان	۴ - کتاب دینی آنان مطالبی درباره ی هخامنشیان بخصوص کوروش بزرگ وجود دارد. یهودیان	ج) قاجاریه		ح) فرانسویان		خ) یهودیان	
الف) صفویه	۱ اولین سلسله ی حکومتی ایران باستان تا دو قرن پیش در تقسیمات مورخان ایرانی بودند. پیشدادیان																
ب) مسیحیان	۲ در این دوره تمایل و علاقه اروپاییان برای مسافرت به ایران برای شناخت تاریخ ایران دو چندان شد. صفویه																
پ) کیانیان																	
ت) آلمانی ها	۳ - تا سال ۱۳۴۴ ه. ش کاوش های باستان شناسی ایران در انحصار آنان بود. فرانسویان																
ث) پیشدادیان	۴ - کتاب دینی آنان مطالبی درباره ی هخامنشیان بخصوص کوروش بزرگ وجود دارد. یهودیان																
ج) قاجاریه																	
ح) فرانسویان																	
خ) یهودیان																	
موفق و سربلند باشید / احمد اسدی اقدم																	